

MITOS ECOLOGICOS (VII)

Biodiversitat és que hi hagin moltes espècies de éssers vius

A sa Conferència de ses Nacions Unides de Río de Janeiro sobre es Medi Ambient i Desenvolupament realitzada en el 1992, es va aprovar es *Conveni de sa Diversitat Biològica*. En ell i en un àmbit mundial es definí sa Biodiversitat com a sa “*variabilitat de organismes vius de qualsevol font, incluíts entre altres ets ecosistemes terrestres, acuàtics i marins, i ets complexos ecològics dets que en formen part; compren sa diversitat dins cada espècie, entre ses espècies i dets ecosistemes*”. O sigui sa variabilitat de formes de vida i de ses seves relacions.

Dita a Río en es contexte de l'ONU sa definició és correcta, però té trampa quan s'aplica fora d'un concepte mundial, o al manco gros, de sa Biodiversitat: **no està pensada per a unitats petites de territori**. A s'hora de mesurar no és lo mateix variabilitat biològica en el Món, que una incorrecta simplificació que s'està imposant per una anàlisi massa superficial des pàrraf: sa **quantitat d'espècies en un lloc i moment donat**. El detall pot parèixer dollut (confon quantitat amb qualitat), però està tenguent una gran transcendència per lo que es veu en s'actual política mediambiental, que sense pensar-s'ho massa fan de aqueixa biodiversitat malentesa, bandera.

Sa definició pressuposa un àmbit geogràfic d'aplicació en es que existeix representació dets diferents estadis evolutius i degradatius d'un ecosistema, i això en un espai reudit no sol passar: un pinar és just un dets possibles estadis des conjunt d'ecosistemes que s'hereuen uns a n'ets altres, i per aplicar sa definició en una unitat de territori hauria de comptar-se també amb ecosistemes anteriors i posteriors que comparteixen en diferents moments ses mateixes circumstàncies ambientals. No fer-ho és com veure i analitzar una pel·lícula mitjançant just una escena.

Un ecosistema és dinàmic: neix, creix, madura, es reproduex i mor, però és precisament dins ets primers estadis de sa seva formació quan sa diversitat, entesa sols com a quantitat de formes de vida distintes, és major. Sovint sa vegetació existent un parell d'anys després d'un incendi, és superior per metre quadrat a sa d'un alzar de Tramuntana; o podem trobar sementers amb més diversitat de plantes per unitat de territori, que a una garriga. És sa maduresa lo que fa que ses relacions entre ets organismes siguin cada pic més diverses i estables, i són aquestes ses variables que a nivell territorial reduït s'han d'utilitzar per mesurar sa qualitat ambiental, o sigui es **valor de sa diversitat**.

A s'entorn mediterrani, sa sucesió natural de manera molt simplificada i genèrica, començaria darrera d'un incendi (neixament), per herbes i mates; que cada pic es ferien més grosses i juntes (infantesa); més endavant es formaria una garriga amb pins (adolescència); on ets pins es farien més grossos i baix d'ells començarien a créixer a més de mates, arboceres, ullastres, alzines,... (joventut); que poc a poc es ferien grans arribant a guanyar sa dominància (maduresa). És sobre tot es conjunt on s'aplica sa definició, (en una superfície suficientment grossa a n'es mateix temps es donen tots), no sols sobre una de ses parts, i posats a mesurar una sola fase, lo més adient és intentar aconseguir sa màxima proximitat a un estat natural, o sigui a sa estabilitat que s'arriba amb l'edat.

Si aplicam incorrectament sa definició de sa biodiversitat, tenguent en compte just sa

quantitat d'espècies presents en una unitat de territori, podriem arribar a s'absurd de que sa màxima biodiversitat s'aconsegueix cremant-ho tot. És clar que ningú diu tant, però sí n'hi han que defensen sa no intervenció (conservacionisme radical): bona coartada per a no gastar-se els doblers !

S'aplicació de sa definició pensada per a àmbits grosos com: selva tropical, bosc mediterrani, i molts altres; a unitats geogràfiques menors i no representatives, fan que ses polítiques mediambientals llosques, amb sa coartada de sa biodiversitat malentesa, tenguin més tendència a sa **Conservació** de lo que hi ha (independentment des seu estat, sovint degradat) , que no a sa **Reforestació** per aconseguir lo que hi hauria d'haver (estadis avançats i estables). Molt perillós per just un matís en s'àmbit d'aplicació d'una definició!

A n'ets ecosistemes madurs poden aplicar-se polítiques productives, conservacionistes o mixtes; però conservar territoris històricament sotmesos a sa degradació per s'acció de s'home, pes fet d'una alta diversitat biològica unitaria, que no molta biodiversitat, no és cap estratègia de ses esmentades, és vender-nos molt bé no fer res. Amb agricultura, ramaderia i silvicultura no sostenibles ets nostres avantpassats han sobreviscut milers d'anys, de vegades arribant a ecosistemes degradats com es que ara es presenten en ¼ part de Espanya (el 50% de la superfície forestal nacional!), i ara no ens pertoca conservar ses coses, hagin estat ben o mal fetes, que de tot hi ha. Si més no sa responsabilitat que ens dona es *Conveni de la Diversitat Biològica* és sa de recuperar aquella part que ens hem carregat, deixant sa paraula conservació just per aplicar a ecosistemes més o menys madurs.

Ara bé, per molt que susi sa reproducció in vitro, per tenir un fill encara no sabem com fer-ho per que neixi ja surat i amb sa carrera feta. De sa mateixa manera, genèricament (hi pot haver casos concrets en que si), no podem repoblar un alzinar des de no res i esperar que suri a un cost raonable. O sigui, que per aconseguir boscos madurs des de terrenys degradats, primer hauran d'ésser nins, després passar sa rebel.lia de sa joventut, i fer-se grans poc a poc, malgrat ets riscos d'incendis que hi puguin haver pes camí (intrínsecs a etapes de desenvolupament). Dependrà sobretot de ses condicions de sòl, pendent i pluja, que tenguem de fet (no de ses que ens agradaria tenir), però normalment haurem de passar per garriga o pinar per arribar amb so temps a tenir ullastres, arboceres, alzines,... i per fer que creixi aviat i axarovit, haurem de fer clares, tallar lo que sobra, netejar, i lo que calgui, però no conservar entés com tancar i no fer res, sino actuar agressivament per aconseguir una política de conservació, que per cert, ben gestionada pot inclús ésser econòmicament productiva.

Si volem una estratègia conservacionista de sa biodiversitat, malgrat sa contradicció semàntica, en molts casos **lo darrer que hem de fer és conservar** ses coses tal i com ens les han deixades. Cal agranar a Ca'n Brutes ara que ens toca viure-hi, cal una **política agressiva de reforestació**. Sa biodiversitat, concepte de **valor** de la diversitat, i entesa com a indicador de la qualitat ambiental, vendrà després, perquè com s'experiència, ve amb sa maduresa.

TOMEU VERD